

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 407/2017
19.04.2018. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Весне Поповић, председника већа, Божидара Вујичића и Лидије Ђукић, чланова већа, у парници тужилаца АА, ББ и ВВ, свих из ..., као правних следбеника пок. ГГ, бившег из ..., које заступа пуномоћник Зоран Стојковић, адвокат из ..., против туженог "ДД" из ..., кога заступа пуномоћник Миша Петровски, адвокат из ..., ради дуга, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 6204/16 од 30.09.2016. године, у седници већа од 19.04.2018. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 6204/16 од 30.09.2016. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П 1537/2015 од 05.05.2016. године, обавезан је тужени да на име дуга насталог по основу зајма исплати тужиоцима износ од 775.418,35 евра у динарској противвредности на дан исплате по средњем курсу Народне банке Србије као и затезну камату на износ од 514.553,42 евра почев од 01.04.2004. године у висини референтне каматне стопе коју прописује Европска централна банка па до 25.12.2012. године, а од 25.12.2012. године па надаље по Закону о затезној камати све у динарској противвредности на дан исплате по средњем курсу Народне банке Србије и у року од 15 дана по правноснажности пресуде. Одбијен је захтев тужиоца за исплату камате на износ од 775.418,35 евра почев од 31.03.2004. године до исплате, а тужени је обавезан да тужиоцима накнади трошкове парничног поступка у износу од 3.103.800,00 динара у року од 15 дана по правноснажности пресуде.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 6204/16 од 30.09.2016. године, делимично је усвојена жалба туженог, па се преиначава пресуда Вишег суда у Београду П 1537/2015 од 05.05.2016. године у делу алинеје 2. првог става изреке, тако што се обавезује тужени да тужиоцима на износ главног дуга од 514.553,42 евра исплати камату по стопи Европске централне банке за период од 01.04.2004. године као дана подношења тужбе до 24.12.2012. године, а од 25.12.2012. године па до исплате камату по стопи прописаној Законом о затезној камати све у динарској противвредности по средњем курсу Народне банке Србије на дан исплате у року од 15 дана од пријема

пресуде док се у преосталом делу првог става изреке, првостепена пресуда потврђује, а жалба туженог одбија као неоснована. Преиначава се пресуда Вишег суда у Београду П 1537/2015 од 05.05.2016. године у другом ставу изреке, тако што се као неоснован одбија тужбени захтев у коме је тражено да се обавезе тужени на исплату камате по стопи Европске централне банке на износ од 260.864,93 евра од 01.04.2004. године до 24.12.2012. године, а од 25.12.2012. године до исплате по стопи прописаној Законом о затезној камати све у динарској противвредности по средњем курсу Народне банке Србије на дан исплате, док се у преосталом делу за досуђивање камате по наведеним каматним стопама и у истом периоду обрачунатим на износ од 514.553,42 евра пресуда укида. Одбијене су као неосноване жалбе тужилаца и туженог и потврђује решење о трошковима поступка садржано у трећем ставу изреке првостепене пресуде, а одбијен је као неоснован захтев тужилаца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне другостепене пресуде тужени је благовремено изјавио ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 408. ЗПП ("Службени гласник РС" 72/11 и 55/14), Врховни касациони суд је нашао да је ревизија туженог неоснована.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју овај суд пази по службеној дужности, нити је другостепени суд учинио повреду поступка из члана 374. став 1. ЗПП, на коју ревизија указује, јер је тај суд оценио битне жалбене наводе, а што му је обавеза по члану 396. став 1. ЗПП. Остале повреде поступка, на које ревизија указује (из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП) нису законски основ за изјављивање ревизије по члану 407. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, правни претходник тужилаца сада покојни ГГ, који је био супруг тужиле АА и отац осталих тужилаца, због учешћа туженог у европским такмичењима и услед немогућности његовог регистрованог председника ЂЂ да због ... путује у иностранство, током 1999. године је именован за председника туженог. Због озбиљних финансијских проблема у којима се тужени тада налазио, а у вези сервисирања обавезе клуба у међународном такмичењу и због градње стадиона, правни претходник тужилаца и сада такође покојни ЂЂ постигли су усмени договор да тужилац својим личним средствима са свог девизног рачуна у иностранству где је радио 30 година у виду позајмица по молбама туженог финансира рад клуба. ГГ је у износима који су тражени писменим молбама сачињеним са меморандумом туженог и овереним печатом туженог са потписом финансијског директора клуба ЕЕ, који је у то време поред ЂЂ једини имао депонован потпис и био овлашћен за финансијске трансакције, позајмљивао туженом тражене износе за тачно означену намену и са каматом од 1% месечно од уплате до дана враћања, а враћање је требало да уследи након продаје фудбалера из новца добијеног њиховим трансфером и након окончане сезоне 2000. године. По договору између ГГ и ЂЂ, ГГ је за потребе туженог, а по молбама позајмљивао туженом новчана средства чији је износ и дан позајмице утврђен у поступку пред нижестепеним судовима. У циљу економичности поступања првостепени суд је међупресудом П 4912/10 од 19.06.2012. године утврдио постојање дуга туженог према ГГ јер су све исплате са рачуна ГГ праћене молбама на меморандуму туженог, потписане од стране овлашћеног лица и оверене печатом клуба

и у целости извршене за тражене намене односно за плаћање материјала испорученог туженом и уграђеног у стадион "ДД" као и за потребе клуба у европским такмичењима, за отплату кредита и за друга дуговања. Имајући у виду постојање правноснажне међупресуде којом је утврђен основ потраживања у овом поступку је преостало да се утврди висина дуга а што је суд утврдио након спроведеног економско-финансијског вештачења при чему су вештаци имали у виду писмене доказе који су цењени међупресудом. Након обављеног вештачења утврђен је укупан дуг туженог од 761.194,02 евра при чему су вештаци нашли да нема доказа да је дуг или његов део враћен тужиоцима односно њиховом правном претходнику од новца који је остварен продајом фудбалера у том периоду. Напротив утврђено је да је новац од трансфера фудбалера уплаћиван на девизне рачуне појединих физичких лица, а мањи износи су уплаћени и у касу туженог. Имајући у виду наведено тужени је обавезан да тужиоцима као правним следбеницима сада покојног ГГ исплати износе који су наведени с тим што је другостепени суд првостепену пресуду кориговао у делу камате, а како је то наведено у одлуци тог суда.

Тужени у ревизији наводи да су, без обзира на околност што постоји правноснажна међупресуда, судови у овом поступку морали да правилно утврде чињенично стање у погледу висине дуга и ревизија се у основи и своди на тврдњу да управо те чињенице око висине дуга нису правилно утврђене. ЗПП је у члану 407. став 2. искључио ревизију због погрешног и непотпуно утврђеног чињеничног стања осим у случају из члана 403. став 2. Закона, а што овде није присутно. Исти закон у члану 347. став 1. утврђује да се међупресудом утврђује постојање основа тужбеног захтева, а да се о износу расправља по правноснажности међупресуде. Полазећи од правног основа спорног потраживања (дуг из уговора о зајму), а ценећи поменуте одредбе процесног закона, овај суд најпре закључује да се у конкретном случају ревизијом може побијати висина утврђеног потраживања јер то није искључиво чињенично питање. Наиме, ЗОО у члану 562. став 1. прописује обавезу зајмопримца да зајмодавцу врати исту количину ствари исте врсте и квалитета у уговореном року. То значи да без утврђивања "количине ствари" која је била предмет уговора о зајму није могуће правилно применити материјално-правну одредбу о враћању позајмице, у овом случају без утврђивања висине дуга није могуће донети одлуку о обавези враћања позајмљеног новца. Отуда ревизијске наводе у овом спору око висине дуга треба третирати и као захтев за правилну примену материјалног права, односно са тог аспекта треба ценити наводе ревизије.

Тужиоци у овој парници висину свог потраживања темеље на писменим молбама туженог за позајмицу одређеног новчаног износа са каматом за тачно одређене намене, те доказима да је њихов правни претходник те износе и дозначио туженим, а да му они касније нису враћени. У међупресуди као и у правноснажној пресуди која је предмет ревизије у погледу висине дуга нижестепени судови су ценили сваку од поменутих исправа и дознака и нашли да се ради о молби туженог која је поднета преко овлашћеног лица о дознаци, односно позајмици тражених износа, да су ти износи заиста и дозначени што значи да се ради о пуноважном уговору о зајму који као такав ствара међусобне обавезе за уговорне стране, а што се тиче износа који је наведен у нижестепеним одлукама управо је изведеним доказима утврђено да је то износ укупног потраживања по уговору о зајму и да ти износи нису враћени.

Током поступка, а по обављеном финансијском вештачењу, тужени је не само спорио да су поједини износи били уопште предмет позајмице већ и коначан закључак вештака о постојању дуга односно да износи који су били предмет зајма нису враћени, а при истим примедбама тужени је остао и у ревизији. Међутим, у вези тих питања другостепени суд с правом указује на правило о терету доказивања из члана 228. у вези члана 231. ЗПП. Тужилац је имао посебну обавезу да докаже постојање уговора о зајму и износе који су позајмљени, а на туженом је била обавеза да побије те чињенице, али са друге стране и да за износе за које је утврђено да су били предмет позајмице да докаже да су ти износи враћени. У складу са тим, тужилац је доставио писмене исправе – молбе овлашћеног лица туженог за позајмицу одређених средстава за конкретне намене као и доказе да је тужилац по тим молбама извршио дознаку тих средстава на начин како је то у молбама тражено (исплатом рачуна за извршене радове, уплатом на рачун код банке у иностранству и слично). О свему томе су се вештачи више пута у току поступка детаљно изјашњавали, а тужени није успео да адекватним доказима те закључке вештака, које је суд прихватио, побије. Тако када се ради нпр. о износу од 300.000 марака, који је од стране туженог посебно апострофиран и у поступку а и у ревизији утврђено је да је овлашћени представник туженог написао молбу 01.08.1999. године сада покојном ГГ тражећи позајмицу у том износу, а тај новац је требало да се уплати преко иностране банке како би се у земљи сервисирао дуг код ... банке и тај износ је од стране правног претходника тужилаца уплаћен на рачун код иностране банке. Пошто је на тај начин правни претходник тужилаца извршио своју обавезу по закљученом уговору даља судбина тих средстава и није предмет доказивања тужиоца. Тужени је истицао да су одређени новчани износи који су неспорно позајмљени од тужиоца враћени од средстава која су добијена продајом играча – фудбалера у иностранству, али и те околности, а на бази доказа које је тужени пружио у поступку, вештачи су ценили и нашли да од тих средстава дуг није враћен, што су нижестепени судови с правом прихватили.

Имајући у виду све напред наведено и одлучено је као у изреци пресуде на основу члана 414. став 1. ЗПП.

**Председник већа
судија
Весна Поповић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић